

Pvda

**VERKIEZINGS
PROGRAMMA**

PVDA HOOGEVEEN

HOOGVEEEN MAKEN WE SAMEN!

VOORWOORD

Woensdag 21 maart 2018 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Voor de PvdA belangrijke verkiezingen omdat wij goede plannen voor de inwoners van de gemeente Hoogeveen hebben. Plannen die wij samen met de Hoogeveeners vorm willen geven. Daarom willen wij sterk uit de bus komen zodat de PvdA na vier jaar oppositie weer verantwoordelijkheid kan dragen voor de ontwikkeling van de gemeente Hoogeveen.

In ons verkiezingsprogramma staan onze ideeën en plannen. Het gaat over de ruim 50.000 inwoners van onze mooie gemeente. Over hoe zij wonen, recreëren, leren en werken. En over hoe zij samen met elkaar verder vorm geven aan de gemeente! De politiek is er voor hen als instrument om hun plannen te verwezenlijken en niet andersom. In ons politieke werk realiseren wij ons altijd dat het om die ander gaat.

Wij hopen op brede steun voor een Hoogeveense samenleving waarin een ieder zich veilig kan voelen, zich kan ontwikkelen en waarin een ieder op grootse én op bescheiden wijze een steentje bijdraagt aan diezelfde samenleving.

EEN KRACHTIGE SAMENLEVING MET KRACHTIGE INWONERS

De PvdA vindt het belangrijk dat de inwoners van de gemeente Hoogeveen zeggenschap hebben over publieke voorzieningen als zorg, onderwijs, wonen, openbaar vervoer, sport, welzijn en de straat. Al deze voorzieningen zijn er voor de inwoners. Waar wettelijk ruimte wordt geboden om ten aanzien van deze voorzieningen eigen beleid te voeren, is de PvdA van mening dat die ruimte moet worden benut. Benut door en ingevuld met betrokkenheid van bewoners bij de voorzieningen en bij elkaar.

De Smederijen kennen we in Hoogeveen maar al te goed en zijn nog altijd springlevend. Maar de voortrekkersrol die de gemeente Hoogeveen kende met De Smederijen is er niet meer. Op de landelijke buurtrechtenkaart (www.lsabewoners.nl/buurtrechten/kaart) is dat goed te zien. De PvdA wil weer koploper worden met De Smederijen en daarom gaan wij buurtrechten invoeren. Inwoners mogen de gemeente uitdagen om diensten beter te kunnen uitvoeren of om voorzieningen goedkoper in de benen te houden (right to challenge). Inwoners krijgen daarnaast het recht op buurtplanning: actieve bewonersgroepen krijgen het recht om het voortouw te nemen in de inrichting van hun eigen wijk, buurt, straten en parken (right to plan).

En ten slotte krijgen bewoners het recht om (leegstaand) maatschappelijk vastgoed over te nemen en nieuw leven in te blazen. Zo lang het ten goede komt aan de leefbaarheid in de eigen buurt.

Buurtrechten maken een krachtige samenleving, vormgegeven door krachtige inwoners. Dat is waar de PvdA voor staat en waar de partij zich de komende jaren sterk voor gaat maken!

We zien op verschillende plaatsen in onze gemeente al goede voorbeelden waar inwoners zelf de touwtjes in handen nemen. Denk aan de zorgcoöperatie in Hollandscheveld of Noaberhulp in een aantal andere dorpen.

Kleinschalige coöperatieve organisaties gaat de PvdA actief ondersteunen en bieden wij volop ruimte om te ontwikkelen. Uiteindelijk willen we toe naar een samenleving, waarin de leefwereld van mensen, hun wensen en noden leidend zijn.

SOLIDARITEIT

De PvdA in Hoogeveen staat voor een solidaire samenleving met een fatsoenlijk bestaan voor iedere inwoner waarbij de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen. Dat is en blijft nodig want niet iedereen is het gegeven om zelf en zelfstandig de stappen te zetten die het mogelijk maken om verder te komen in de inmiddels behoorlijk complexe samenleving. Inwoners die extra steun of zorg nodig hebben, kunnen op ons rekenen. Waar wij het niet kunnen, organiseren wij solidariteit zodat we een samenleving creëren waarin we met elkaar leven in plaats van naast elkaar. Geen mens is gelijk, dat maakt de samenleving nou juist zo kleurrijk en interessant. Niemand is minder dan een ander. Dat straalt de PvdA uit en dát leest u in dit programma.

Dit voorwoord licht een tipje van de sluier op van waar u de PvdA de komende vier jaar op aan mag spreken. Onze kandidaat-raadsleden én het afdelingsbestuur van de PvdA Hoogeveen staan voor u klaar om samen met u aan Hoogeveen te werken en Hoogeveen nóg mooier te maken.

Hoogeveen, november 2017

PvdA, afdeling Hoogeveen

INHOUD

VOORWOORD	2
1. Leven in een verbonden samenleving	5
1.1 Zorg en welzijn, het gaat altijd om mensen	5
1.2 Armoede en schuldhulpverlening	7
1.3 Wonen is meer dan een dak boven je hoofd	8
1.4 Leefbare buurten: de buurt maken we samen	9
1.5 Sport toegankelijk voor iedereen	10
1.6 Cultuur, meer dan aantrekkelijk.....	11
1.7 Iedereen doet mee	12
1.8 De kracht van de inwoners is de kracht van de samenleving.....	12
2. Aan het werk	13
2.1 Werk en inkomen bieden perspectief	13
2.2 De gemeente als goed werkgever.....	14
2.3 De gemeente bruist	15
3. De jeugd heeft de toekomst	16
3.1 Onderwijs biedt basis.....	16
3.2 Jeugdzorg, omdat onze jeugd belangrijk is.....	17
3.3 Jongeren zijn de toekomst.....	18
4. Leven in een duurzame omgeving	19
4.1 Klimaatbeleid en duurzame energie	19
4.2 Lucht, water en geluid.....	20
4.3 Natuur, recreatie en toerisme.....	21
4.4 Dierenwelzijn.....	22
4.5 Afval bestaat niet	22
4.6 (Openbaar) vervoer	22
5. Veiligheid	23
6. Bestuur	24

1. LEVEN IN EEN VERBONDEN SAMENLEVING

Voor de PvdA is de rechtvaardige samenleving er één van eerlijk delen, vast werk, goed wonen, een gezond leven, toegang tot scholing, emancipatie en recht op zeggenschap. Een land, waar kinderen onbevoerd opgroeien en waar ze worden aangemoedigd om na te denken, creatief te zijn, verder te reiken dan het gangbare en vooruit te komen.

Alle kinderen verdienen dezelfde kansen, zorg moet voor iedereen toegankelijk zijn, en sport en cultuur dienen voor iedereen bereikbaar en betaalbaar te zijn. Het hebben van werk is cruciaal: voor het voorzien in het eigen bestaan en het kunnen betalen van een fatsoenlijk dak boven het hoofd. Wie geen bestaanszekerheid kent, komt er niet aan toe om zichzelf verder te ontwikkelen. Het zijn basisvoorwaarden voor een gelukkig en tevreden leven. De overheid of de politiek kunnen niet voor geluk zorgen, maar wel voorwaarden scheppen die het gemakkelijker maken om mee te doen in de samenleving.

Wij kiezen er als PvdA voor om mensen met elkaar in contact te brengen, te ontmoeten en te verbinden. We geloven dat solidariteit een belangrijke, zo niet de belangrijkste bouwsteen van onze samenleving is. Een samenleving waar we respect voor elkaars gelijkwaardigheid hebben, onbekendheid en discriminatie bestreden worden en we onderling het vertrouwen versterken.

Mensen willen immers gelukkig zijn, tevreden zijn over hun huis, buurt en de school voor hun kinderen. Ze willen vertrouwen hebben over hun kansen op een goede toekomst. En, mensen willen ook ondersteuning en zorg krijgen als dat gewenste geluk niet vanzelfsprekend is en ver weg lijkt. Als PvdA herkennen en erkennen we dit.

Gelukkig gaat het met veel mensen gewoon goed. Maar een te grote en bovendien groeiende groep mensen dreigt achterop te raken. Ze hebben weinig hoop voor de toekomst en waarderen het eigen leven met een mager zesje. Daar maken we ons zorgen over. Dit kan leiden tot een grotere en diepere scheiding tussen de groep die kansen heeft en deze weet te benutten, en de groep voor wie dit moeilijker is. Teveel mensen hebben geen of moeilijk toegang tot de reguliere arbeidsmarkt. Wie een arbeidsbeperking heeft of op 55-jarige leeftijd werkloos is geworden, komt nauwelijks meer aan een baan. Jongeren van allochtone afkomst worden vaak gediscrimineerd in hun zoektocht naar werk.

Er zijn nog steeds (groeierende) verschillen in inkomen, vermogen, opleidingskansen, arbeidszekerheid, gezondheid, levensduur en in de toegang tot de woningmarkt. Je economische positie bepaalt steeds meer je gezondheid en ook de groeiende afstand tussen verschillende bevolkingsgroepen baart ons als PvdA zorgen.

We bestrijden de gevolgen van kansongelijkheid. Wij willen nadrukkelijk investeren in wat ons bindt en zoeken dat in de kracht van de mensen, met de steun van een beschermende overheid. De PvdA staat voor een lokale samenleving die verbonden is: de inclusieve samenleving. Een lokale samenleving, waarin je erop kunt vertrouwen dat iedereen gelijk behandeld wordt en er gelijke rechten en kansen zijn. En waarin verheffing, ontplooiing, emancipatie en zelforganisatie van mensen een doorlopende opgave is.

1.1 ZORG EN WELZIJN, HET GAAT ALTIJD OM MENSEN

Mensen staan bij de PvdA centraal. Goede zorg voor de gezondheid van mensen is onontbeerlijk voor het welbevinden en voor een verbonden samenleving. Voor ons is het belangrijk, dat iedereen mee doet en niet langs de zijlijn hoeft te blijven staan. En als dat niet lukt – even of voor langere duur – is er altijd iemand die met je mee kan denken.

Als het om ondersteuning, zorg en welzijn van mensen gaat, hanteert de PvdA de volgende waarden:

- In de zorg is het uitgangspunt dat deze dichtbij, toegankelijk, beschikbaar, betaalbaar en aanwezig is. Denk aan een volwaardig ziekenhuis Bethesda, maar ook aan zorg in de dorpen.
- Met welzijn realiseren we bescherming, zelfredzaamheid, participatie, zorg voor elkaar en sociale samen-

hang. Dat doen we door vroegtijdig problemen van individuele inwoners en de samenleving als geheel te signaleren, te benoemen en op te lossen. Dit is in belangrijke mate preventief. Met maatregelen als de bestrijding van eenzaamheid, het tegengaan van schooluitval, het beperken van overlast door hangjongeren en het verminderen van verloedering in buurten en wijken voorkomen we dat problemen verergeren en er later zwaardere hulp of zorg moet worden ingezet.

Sociaaleconomische gezondheidsverschillen zijn voor ons onacceptabel. In samenwerking met de zorgverzekeraars pakken we die verschillen aan. We hebben daar gezamenlijke belangen én mogelijkheden bij. Eenzaamheid zien we als één van de grootste problemen in onze samenleving. Eenzaamheid is er niet alleen onder ouderen. In een zorgzame en inclusieve samenleving kijken wij naar elkaar om en laten we eenzame mensen niet aan hun lot over.

MAATWERK

Het aanvragen van zorg moet eenvoudiger worden gemaakt. Het moet voor elke inwoner duidelijk zijn bij wie je terecht kunt met welk probleem of ondersteuningsvraag. Zorg moet door inwoners zelf kunnen worden aangevraagd. Daarvoor zijn verschillende manieren beschikbaar, zoals via de huisarts, huishoudelijke verzorging, verzorgenden, (wijk)verpleegkundigen, of op een andere manier. Ook mantelzorgers en burens kunnen zorgaanvrager zijn.

Voor laaggeletterden en anderstaligen komt er passende informatie over het aanvragen van zorg en zijn de mogelijkheden van zorg beschikbaar. Om deze groep goed te kunnen bereiken, brengt de gemeente de groep laaggeletterden in kaart.

Wij gaan de zeggenschap van de zorggebruiker vergroten en ondersteunen patiëntenorganisaties, zorgcoöperaties en ledenraden. Als de zeggenschap van cliënten en medewerkers wordt vergroot, kunnen zij echt meepraten en besluiten over de kwaliteit van zorg en welzijn, het borgen van werknemers- en cliëntenbelangen en de toekomst van zorg en welzijn in de eigen gemeente.

Zorg is maatwerk, afgestemd op de persoonlijke leef- en/of gezinssituatie en persoonlijk contact is het uitgangspunt voor onze zorg. Zorg moet betaalbaar zijn. De eigen bijdrage in de Wmo geldt alleen voor mensen met een inkomen dat hoger ligt dan 120% van het sociaal minimum. Dit kan niet meer zijn dan de kostprijs van een voorziening of dienst.

We stellen eisen aan transparantie van de zorginstellingen. Zowel op het gebied van financiën, als met betrekking tot de samenwerkingsbereidheid, de tevredenheid van cliënten en medewerkers, en het hanteren van de Wet normering topinkomens (WNT).

In zorg en welzijn gaat het om samenwerking en kwaliteit, niet om concurrentie. De dialoog met mensen die hulp nodig hebben, sturen op verbeteringen van de gezondheid en doelmatige besteding van de middelen staan dan ook voorop.

MANTELZORGERS

Onze steun en waardering gaat uit naar mantelzorgers. In Nederland zijn 3,7 miljoen mensen die voor een ander zorgen. Zo'n 750.000 mantelzorgers zorgen meer dan acht uur per week en langer dan drie maanden voor een ander. De meeste mantelzorgers vinden het vanzelfsprekend om voor hun naaste te zorgen, maar lopen wel tegen tal van problemen aan. Zo is het bijvoorbeeld moeilijk om de zorg te combineren met een betaalde baan, is het moeilijk om de zorg tijdelijk over te dragen en maken veel mantelzorgers extra kosten. Er moet dus ook aandacht zijn voor de financiële consequenties voor de mantelzorgers.

Wij zorgen dat er goede ondersteuning is voor (jonge) mantelzorgers: met dagopvang en respijtzorg om de zorg te ontlasten; met praktische en emotionele hulp, zoals bijvoorbeeld training over de omgang met dementie of het in contact brengen met lotgenoten.

SAMENWERKING IN DE ZORG

Wij investeren in menskracht om de kennis over de wijk en dorp op orde te houden, om te kunnen signaleren wanneer problemen achter de voordeur de veiligheid van mensen bedreigen, om mensen te verbinden en groepen aan elkaar te verbinden.

Welzijnsmedewerkers en vrijwilligers zijn de ogen en oren in de wijk. Huishoudelijke hulpen signaleren

(mogelijke) problemen achter de voordeur vaak als eerste. Daarom versterken we verbindingen tussen hen en welzijnsmedewerkers.

Welzijnsmedewerkers, buurtwerkers, wijkverpleegkundigen, verzorgenden en anderen hebben een onafhankelijke rol. Zij zijn geen verlengstuk van de overheid, wel een belangrijke schakel met de overheid. Zij functioneren zelfstandig binnen netwerken zonder last en ruggespraak.

Samenwerken op het gebied van zorg breiden we verder uit. In de samenwerking zijn huisartsen en andere eerstelijnsinstellingen betrokken. De anderhalvelijnszorg wordt versterkt.

Wij kiezen voor het bundelen van voorzieningen in elke wijk en in elk dorp: zorg in de wijk is de norm. Mensen met een GGZ-indicatie willen we, waar mogelijk, thuis opvangen en behandelen in samenspraak met omgeving en familie, met inzet van zinvolle dagbestedingsmogelijkheden. GGZ-patiënten buiten de instellingen verzorgen en ondersteunen is onmogelijk zonder het versterken van de begeleiding van patiënten en hun burens in wijken en buurten. Wij willen voorkomen dat er mensen met verward gedrag op straat komen en een dakloos bestaan het perspectief wordt voor ex-GGZ-patiënten. Maatschappelijk meedoen, ook van GGZ-patiënten, is voor ons de norm, en waar nodig moet beschermd of begeleid wonen mogelijk zijn.

Wij vinden het werken in de zorg met ervaringsdeskundigen (bijvoorbeeld in de verslavingszorg, of jeugdzorg) of het inzetten van 'maatjes' (bijvoorbeeld in de schuldhulpverlening of begeleid wonen) een bewezen methode die wij stimuleren.

Daarbij gaat het er om het vertrouwen te winnen en om mensen te begeleiden als aanvulling op professionals. Het verlenen van zorg is echter een professionele aangelegenheid en wordt vanuit betaalde banen gedaan.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Bethesda als volwaardig ziekenhuis in Hoogeveen blijft bestaan.
- Wij de Code Verantwoordelijk Marktgedrag Thuisondersteuning toepassen.
- We de mogelijkheden voor de vestiging van een respijthuis in de gemeente Hoogeveen onderzoeken.
- Wij sociaaleconomische gezondheidsverschillen aanpakken door in te zetten op een gezonde leefstijl door bijvoorbeeld gezond eten, bewegen, de aanpak van obesitas en stoppen met roken te bevorderen, in samenwerking met de zorgverzekeraars en het onderwijs.
- Wij investeren in programma's voor drugs- en alcoholpreventie.
- Wij eenzaamheid bestrijden door ontmoetingsactiviteiten te faciliteren, vanuit een structureel actieplan "Betrokken ouderen en verbonden ouderen".
- Wij dagactiviteiten voor (ex-)verslaafden en (ex-)GGZ-patiënten organiseren.
- Wij zelforganisaties op het gebied van zorg en welzijn steunen.
- We minimumeisen stellen aan cliëntenraden en medezeggenschap van werknemers bij zorg, welzijn en maatschappelijke dienstverleningspartijen, die subsidie krijgen van de gemeente of waar de gemeente een inkooprelatie mee heeft. Deze eisen zijn onderdeel van het aanbestedings- en inkoopbeleid van onze gemeente.
- We waar mogelijk de bewoner zelf de regie geven over zijn/haar hulpverleningsplan
- Wij wachtlijsten voor WMO-aanvragen niet acceptabel vinden.

1.2 ARMOEDE EN SCHULDHULPVERLENING

Armoede leidt tot een sociaal en maatschappelijk isolement. De stijgingen van de woonlasten en zorgkosten zorgen voor een sterke toename van het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening.

Schulden leiden in de regel tot meer schulden. Je hebt inkomen nodig om je schulden te kunnen betalen en vaak is het wegvallen van het inkomen de belangrijkste oorzaak voor het ontstaan van schulden. Wij willen deze vicieuze cirkel doorbreken. Gezinnen en andere mensen met problematische schulden helpen we, zonder hun verantwoordelijkheid over te nemen, zo laagdrempelig en slagvaardig mogelijk.

Speciale aandacht in het armoedebeleid gaat uit naar de kinderen. Voor de PvdA is het niet aanvaardbaar dat zij opgroeien in armoede. In Hoogeveen ging het in 2016 om meer dan 900 kinderen. Opgroeien in armoede staat ontwikkelingskansen in de weg. Als er geen geld is, kun je niet deelnemen aan de muzieklés, de sportclub, het schoolreisje of een verjaardagsfeestje. Om deze kinderen te bereiken wordt samengewerkt met organisaties zoals het jeugdcultuurfonds, het onderwijs, de sociale wijkteams en het welzijnswerk, Stichting Leergeld. Met specifieke aandacht en maatregelen, geven we deze kinderen meer kansen en ontwikkelingsmogelijkheden.

Voor de ouderen met een lager inkomen willen we dat er een Ouderenpakket komt zodat zij zo lang mogelijk deel kunnen nemen aan het maatschappelijk leven.

Wij kijken in het armoedebeleid niet alleen naar het bruto inkomen, maar ook naar het besteedbaar inkomen om verborgen armoede op te sporen en aan te pakken, met name bij ouders met kinderen.

Waar nodig bezien we de schuldproblematiek in samenhang met eventuele andere problematiek. Het sociaal wijkteam heeft hierin een belangrijke rol. Door vroegsignalering in samenwerking en samenhang met corporaties en de wijkteams wordt maximaal ingezet op het voorkomen van problematische schuldproblematiek. Wij werken alleen met bewindvoerders en schuldhulpverleners die voldoen aan het keurmerk bewindvoering. In de schuldhulpverlening wijzen wij marktwerking af.

In samenwerking met het voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs zorgen we voor lessen in financiële zelfredzaamheid. We willen voorkomen dat jongeren zich in de schulden steken.

De gemeente Hoogeveen kent al jaren een Voedselbank, een Kledingbank en andere door vrijwilligers gerunde maatschappelijke initiatieven. Zolang deze voorzieningen noodzakelijk zijn kunnen zij rekening op ondersteuning van de PvdA.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij staan voor een ruimer minimabeleid, met een inkomensgrens tot 120 % van het sociaal minimum zodat meer mensen met een laag inkomen (waaronder ouderen, eenoudergezinnen, stapelaars van inkomens) daar gebruik van kunnen maken.
- Er speciale schuldhulpverleningsprogramma's worden ontwikkeld gericht op de ondersteuning van zz'ers en kleine ondernemers, die sterk wisselende inkomsten hebben, en werkende armen, die banen moeten stapelen om aan het minimum te kunnen komen.
- Er speciale schuldhulpverleningsprogramma's komen voor laaggeletterden. Zo kunnen zij op eigen kracht voldoen aan de voorwaarden van de schuldhulpverlening.
- Wij initiatieven die de toegang tot hulpverleningsprogramma's vereenvoudigen of stimuleren voortzetten en ondersteunen, bijvoorbeeld de Kansenskaart of de Voorzieningenwijzer.,
- Wij ondersteunen de Stichting Leergeld.
- Voor de ouderen met een lager inkomen willen we dat er een ouderenpakket komt (openbaar vervoer, bibliotheek, sport).

1.3 WONEN IS MEER DAN EEN DAK BOVEN JE HOOFD

Wonen is een eerste levensbehoefte. Wonen doe je in een buurt of wijk, dorp of stad, te midden van en samen met anderen. Wonen doe je in een huis, groot of klein, huur of koop. Mensen hebben heel uiteenlopende woonwensen en voorkeuren. De gemeente Hoogeveen biedt diverse woonmilieus maar het is zaak om alert te zijn op trends en ontwikkelingen en daar tijdig op in te spelen.

Onze focus ligt op de beschikbaarheid van voldoende betaalbare woningen voor uiteenlopende soorten huishoudens. Iedereen dient goed te kunnen wonen voor een eerlijk deel van het besteedbaar inkomen. We maken met de woningcorporaties afspraken over voldoende aanbod van betaalbare huurwoningen voor alle doelgroepen van sociale huur in wijken en dorpen.

Voor toetreders op de woningmarkt, de mensen die zelfstandig gaan wonen, ouderen en statushouders moeten er voldoende woningen beschikbaar zijn.

Wij vinden dat er geen sociale huurwoningen verkocht mogen worden, tenzij huurders zelf een wooncoöperatie oprichten en het eigenaarschap willen overnemen. Wij vinden dat wonen verbonden is met zeggenschap over de eigen woning en woonomgeving: als bewoners dat willen, moeten ze letterlijk de baas zijn over hun eigen huis en op die manier een directe invloed op hun woonomgeving hebben. Zeggenschap gaat daarom ook over de invloed die huurders en gemeenten hebben op het beleid van de woningcorporatie. Huurdersparticipatie en –medezeggenschap zijn hierom noodzakelijk. We versterken de rol van van huurdersverenigingen.

Voor de gemeente Hoogeveen is in de komende jaren een gematigde groei voorzien maar er zijn wel ontwikkelingen gaande die maken dat woningbouw hoog op de gemeentelijke agenda moet staan. Denk aan het opvangen van de vergrijzing en aan het feit dat steeds meer mensen langer zelfstandig wonen (gezinsverdunding). Daarnaast vinden wij dat er een forse duurzaamheidopgave ligt voor woningeigenaren (particulieren en woningcorporaties). Het tempo van verduurzaming moet omhoog.

Wij streven naar gemengde wijken in steden en gemengde dorpen en dat moet in alle afspraken met corporaties en ontwikkelaars het uitgangspunt zijn. Dit betekent dat er ruimte is voor diversiteit, jongeren, alleenstaanden, gezinnen met jonge (en oudere) kinderen, verschillende generaties van een familie onder één dak, ouderen en statushouders. Diversiteit in wijken en dorpen is nodig om segregatie te voorkomen en past bij het idee van een inclusieve samenleving. Wij staan niet toe dat de lagere inkomens worden verdrongen naar de buitenwijken of zelfs naar buiten onze gemeente.

Het herbesteding en transformatie van kantoren kan mogelijkheden bieden om een tekort aan goedkope woningen voor doelgroepen op te lossen. Daarmee wordt de leegstand aangepakt en een impuls aan de woningmarkt gegeven.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We een leegstandsverordening opstellen, waardoor we leegstand effectiever kunnen aanpakken: leegstand mag nooit lonend zijn.
- We afspraken maken met corporaties, zodat zij niet meer met leegstandsbeheerders in zee gaan, maar gebruik maken van de mogelijkheden voor tijdelijke huur. Bij tijdelijke huur krijgen de huurders namelijk wel huurbescherming.
- Voor de verduurzaming van woningen een fonds wordt ingericht zodat er vanuit dit fonds voorfinanciering mogelijk is. De meeropbrengsten van de besparingen worden in dit fonds teruggestort, zodat er een revolverend fonds ontstaat.
- We zetten actief energiecoaches in om bewoners uit te dagen om energiebesparende maatregelen te bedenken en te treffen.
- Experimentele vormen van woningbouw voor ouderen, woon- en leefgroepen en levensloopbestendig wonen worden bevorderd.
- Het bouwen van meergeneratiehuizen mogelijk wordt gemaakt

1.4 LEEFBARE BUURTEN: DE BUURT MAKEN WE SAMEN

Iedere wijk, buurt en dorp is uniek, daarom is maatwerk ons motto.

Het spreekt vanzelf: iedereen wil graag wonen in een leefbare buurt, of dit nu in Hoogeveen of in een van de tien dorpen is. Een leefbare buurt is veilig, zowel feitelijk als in beleving.

Bewoners willen het idee hebben dat de buurt van 'hen' is. In zo'n buurt voel je je thuis, zijn goede voorzieningen aanwezig, is het veilig en heb je een goede omgang met je buren. Leefbaarheid heeft te maken met alle aspecten van het leven in buurten: wonen, buiten spelen, (verkeers)veiligheid, sociale veiligheid, samenleven, de voorzieningen en de zorg.

Een leefbare wijk is een sociale wijk. Wijk- en buurtbeheerders en welzijnsmedewerkers zijn bekend bij de bewoners, zijn aanwezig en aanspreekbaar in de eigen woonomgeving.

Leefbaarheid is een zaak van overheid, inwoners, ondernemers en instellingen samen. Initiatieven van inwoners worden met warmte tegemoet getreden door de overheid.

Mensen met een beperking doen volledig mee in de samenleving. Toegankelijkheid is de norm, ontoegankelijkheid de uitzondering.

De PvdA heeft zich altijd hard gemaakt voor de ratificatie van het VN-verdrag voor rechten van mensen met een beperking. In 2016 is dit verdrag van kracht geworden in Nederland. Wij implementeren dit verdrag en halen beperkingen weg zodat heel Hoogeveen toegankelijk is voor iedereen.

Buurtten, openbare gebouwen, scholen, sportvoorzieningen en openbaar vervoer zijn zo ingericht dat deze toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Winkels, kantoren en horeca zijn voor mindervaliden toegankelijk. Dit vraagt samenwerking met het bedrijfsleven en de middenstand. Samen zorgen we er voor dat we onze openbare ruimte beheren vanuit de principes schoon, heel, veilig, aantrekkelijk, toegankelijk en kwaliteit.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij investeren in een veilige en goed onderhouden openbare ruimte. Speeltuinen, groen, parken en bankjes nodigen uit om elkaar te ontmoeten en zijn voldoende aanwezig.
- De bewoners van een wijk, buurt of dorp bepalen wat zij belangrijk vinden in hun omgeving waarbij de gemeente faciliteert en ondersteunt. Pas als een wijk, buurt of dorp niet het vermogen heeft zelf initiatieven te nemen, trekt de gemeente de kar.
- Nieuwe woonvormen zoals woongroepen, nieuwbouw of in leegstaande gebouwen, waar ouderen en jongeren samenwonen, waar wonen en werk samen gaan, waar wonen en culturele activiteiten/beroepsuitoefening samen gaan, door ons gestimuleerd worden.
- Wijken, buurten en dorpen goed bereikbaar en onderling verbonden zijn. De auto is daarbij ondergeschikt aan fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer.
- De inzet van de Smederijen wordt waar nodig versterkt en uitgebreid. Het werken vanuit de Smederijen heeft aantoonbare resultaten in wijken en dorpen opgeleverd, waarbij initiatieven van de bewoners basis en leidend zijn.
- De functie van dorpshuizen en wijkcentra wordt versterkt. Wij noemen dat dorpshuizen/wijkcentra 2.0. Samen met de dorpshuisbesturen geven wij hier invulling aan.

1.5 SPORT TOEGANKELIJK VOOR IEDEREEN

Sport en bewegen is belangrijk voor iedereen: voor de gezondheid, om mee te doen, voor de gezelligheid, om te leren samenwerken en ga zo maar door. Sport en bewegen begint op jonge leeftijd. Daarvoor zijn er in elke woonwijk voldoende speelplekken, speeltuinen en sport- en beweegmogelijkheden. Wij stimuleren het gezamenlijk gebruik van voorzieningen en parken. Bij de inrichting van de openbare ruimte houden we hier rekening mee vanuit de gedachte dat diverse sporten zoals fietsen en joggen daar plaatsvinden.

In Hoogeveen zijn veel sportverenigingen met een groot bereik onder onze inwoners. Juist in wijken en dorpen zijn deze verenigingen van groot belang voor de leefbaarheid en de onderlinge binding. Sport moet toegankelijk zijn voor alle kinderen. We sluiten ons aan bij Drenthe Sport Duurzaam, zodat sportverenigingen kunnen verduurzamen en besparen op hun energiekosten.

Door de blijvende inzet van combifunctionarissen op scholen en buiten schooltijd worden kinderen gestimuleerd mee te doen aan sport- en bewegingsactiviteiten.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We het nieuw te bouwen zwembad voorzien van een 50 meter wedstrijdbad. Daarmee heeft Hoogeveen een bovenregionale sportvoorziening en een zwembad dat weer jaren mee kan.
- We gaan voor kinderen van niet-draagkrachtige ouders een sportpakket instellen waarbij kinderen tegemoet worden gekomen in de kosten voor sportkleding, attributen en lidmaatschap.
- We schoolzwemmen invoeren zodat elk kind op 12-jarige leeftijd zwemvaardig is.
- In samenhang met de sociale wijkteams een programma wordt ontwikkeld gericht op ouderen en blijven bewegen.
- We leggen meer Johan Cruyff Courts aan in de gemeente Hoogeveen.

1.6 CULTUUR, MEER DAN AANTREKKELIJK

Cultuur gaat over wie we zijn en wie we kunnen zijn, waar we vandaan komen en naartoe gaan, en over onze drijfveren en motieven. Cultuur is belangrijk voor de leefbaarheid. Cultuur draagt bij aan de persoonlijke (talent)ontwikkeling van onze inwoners. Cultuur kent een grote diversiteit. Voor onze gemeente gaat het onder andere om bibliotheken, de muziekschool, cultuur- en poppodia, (gemeentelijke) musea, cultuureducatie, amateurverenigingen en alle andere vormen van culturele uitingen. Voor de PvdA is het belangrijk dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen en dat elke cultuuruiting van waarde is. Dit geldt zeker ook voor amateurkunst.

Wij willen investeren in de culturele voorzieningen in onze gemeente en deze behouden in het kader van leefbaarheid, aantrekkelijkheid, diversiteit en sociale binding van onze gemeente. Wij investeren in en waarderen culturele diversiteit. Culturele activiteiten in wijken vinden wij belangrijk en we willen bewoners actief aansporen hieraan deel te nemen.

We stimuleren cultureel ondernemerschap waarbij culturele instellingen zelf actief op zoek gaan naar bronnen van financiering.

Activiteiten van de muziekschool waaiëren uit over heel Hoogeveen. Muziekles kan worden ondergebracht in schoolgebouwen en op termijn binnen het leerplan van het onderwijs. Muziekonderwijs moet financieel toegankelijk zijn voor zowel kinderen als volwassenen. We stimuleren de samenwerking tussen het onderwijs en cultuur.

In Hoogeveen wordt ingezet op de realisatie van een regionaal Poppodium

Cultureel erfgoed wordt behouden voor volgende generaties en is onderdeel van het gemeentelijk beleid. Kennis over ons culturele erfgoed, waar komen we vandaan, helpt jongeren bij het vinden van hun identiteit.

Jonge startende kunstenaars gaan we ondersteunen door hen te helpen bij het zoeken naar publiek of private financiering en door regelgeving te vereenvoudigen.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij cultuureducatie en muziekonderwijs voor kinderen en jongeren hoog op de agenda plaatsen. Wij maken dit toegankelijk en betaalbaar met inkomensafhankelijke eigen bijdrages naast de gemeentelijke bijdrages
- De gemeente voldoende middelen en ruimte beschikbaar stelt om het cultureel erfgoed te beheren.
- De samenwerking tussen de Hoogeveense culturele instellingen wordt omgezet in tastbare en fysieke vorm.
- In Hoogeveen een regionaal poppodium wordt gerealiseerd.
- In het gebied Hoofdstraat Noord een Cultureel Kwartier wordt ingericht.
- Wij vinden dat er elke raadsperiode een kunstwerk aan de openbare ruimte van Hoogeveen wordt toegevoegd. Daartoe wordt jaarlijks een budget in de begroting opgenomen.

1.7 IEDEREEN DOET MEE

Wij staan voor een open en diverse samenleving, waarin iedereen zich naar wens kan ontplooiën. Het maakt hierbij niet uit waar je wieg heeft gestaan of waar je je culturele identiteit aan ontleend.

Een verbonden en inclusieve samenleving biedt plaats voor iedereen ongeacht achtergrond, sekse of seksuele geaardheid en fysieke of geestelijke beperking. Iedereen doet mee en draagt bij naar eigen mogelijkheden.

Bij een inclusieve samenleving hoort ook het leren omgaan met verschillen tussen mensen. De PvdA wijst elke vorm van discriminatie af. Voor ons is ieder mens even waardevol.

De PvdA staat voor rechten en participatie van LHBT'ers. Seksuele diversiteit zien we als een verrijking en moet zichtbaar kunnen zijn op straat, scholen, werk, zorginstellingen en waar dan ook in onze maatschappij.

Vrijheid van godsdienst staat in onze samenleving onder druk. Wij willen dat iedereen in een veilige omgeving en in vrijheid zijn of haar geloof moet kunnen belijden.

Discriminatie, pesten en/of belediging waar ook in Hoogeveen en in welke vorm vinden we niet toelaatbaar. Tegen discriminatie wordt opgetreden, slachtoffers krijgen hulp en bovenal zetten we in op preventie. Lokale voorlichtingsprogramma's die op scholen en op sport- en culturele verenigingen verstrekt worden zijn daarvoor nodig.

Bij de opvang van vluchtelingen in Nederland wordt een groot beroep gedaan op de lokale samenleving. Tal van initiatieven hebben de vluchtelingen in Hoogeveen welkom geheten. De komst van vluchtelingen en statushouders stelt eisen aan de manier, waarop we onze inwoners betrekken en informeren. Wij willen dat statushouders zo snel mogelijk kunnen doorstromen naar definitieve woningen zonder hen voorrang te geven op andere woningzoekenden met een urgentie.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- De gemeente Hoogeveen er aan meewerkt dat Drenthe in 2020 de meest toegankelijke provincie is voor mensen met een beperking. Daarvoor stellen we in samenwerking met betrokkenen een actieplan op waarin het VN verdrag inzake rechten van mensen met een beperking wordt geconcretiseerd.
- De vorming van beleid en de uitvoering daarvan wordt getoetst op toegankelijkheid. Zo wordt elk college-/raadsvoorstel getoetst.
- Een Hoogeveens Toegankelijkheidsfonds (€ 50.000,-) wordt ingesteld, met als doel de toegankelijkheid te verbeteren. Projecten die (mede) de toegankelijkheid verbeteren, kunnen uit het Toegankelijkheidsfonds een bijdrage ontvangen. We voeren actief een antidiscriminatiebeleid.
- We voeren in onze gemeente anoniem solliciteren in.
- We ondersteunen initiatieven die er op gericht zijn om de integratie van nieuwkomers te versnellen.
- In de (jeugd)zorg en het onderwijs voldoende kennis is over en aandacht voor LHBT-gerelateerde vragen.

1.8 DE KRACHT VAN DE INWONERS IS DE KRACHT VAN DE SAMENLEVING

De PvdA vindt het belangrijk dat bewoners weer zeggenschap hebben over publieke voorzieningen als zorg, onderwijs, wonen, openbaar vervoer, sport, welzijn en de straat. Publieke voorzieningen zijn er voor de bewoners. Zeggenschap draagt bij aan betrokkenheid van bewoners bij de publieke zaak en bij elkaar. Publieke voorzieningen zijn de afgelopen decennia op afstand van bewoners komen te staan door privatiseringen en schaalvergroting.

De ideeën achter en het gebruik maken van buurtrechten maken we in Hoogeveen mogelijk. In ons voorwoord zijn we daar duidelijk over. Eigen initiatieven van onze inwoners om de eigen buurt kleur en fleur te geven krijgen ruimte en waar een steuntje in de rug noodzakelijk is, leveren we dat.

Daarbij is de uitdaging om te voorkomen, dat zelforganisatie en lokale zeggenschap leiden tot nieuwe vormen van institutionalisering. We willen toe naar een samenleving, waarin de leefwereld van mensen, hun noden en wensen leidend zijn. Publieke diensten moeten maatwerk mogelijk maken en publieke taken vragen om democratische controle. Dit leidt tot veranderingen. Veranderingen brengen onzekerheden met zich mee. Deze onzekerheden, eventuele knelpunten en zorgen nemen we serieus. We leren van elkaar door ervaringen te delen.

Het openstellen van instellingen in de publieke sector voor zeggenschap van cliënten en medewerkers heeft prioriteit. Waar mogelijk worden deze instellingen getransformeerd tot (kleinschalige) coöperatieve organisaties. Organisaties die hieraan al voldoen, genieten onze voorkeur en bieden wij binnen het beleid kansen om volwaardig deel te nemen aan aanbestedings- en inkooptrajecten.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We buurtrechten invoeren.
- We kleinschaligheid en coöperatieve (zelf-)organisaties ondersteunen

2. AAN HET WERK

2.1 WERK EN INKOMEN BIEDEN PERSPECTIEF

Werk staat bij de PvdA voorop. Iedereen verdient een eerlijke kans op goed werk en een rechtvaardig inkomen. Werk is de sleutel tot bestaanszekerheid, waardering, respect en tot deelname aan de samenleving. Met werk zijn mensen in staat een zelfstandig bestaan op te bouwen en hun talenten te ontwikkelen. Werk biedt perspectief.

Voor de PvdA is werk betaald. Het minimumloon is het minimum. Tweederangs werk bestaat niet.

Lukt het hebben van een baan niet, dan zorgen we dat mensen op andere manieren volwaardig mee kunnen doen. Dat gebeurt op een manier die het beste bij hen past en de mogelijkheid openhoudt tot verdere ontwikkeling en ontplooiing.

Mensen die kunnen werken, maar door omstandigheden zijn aangewezen op de bijstand worden respectvol behandeld. Wij vinden dat geen enkel mens kansloos hoort te zijn op de arbeidsmarkt en schrijven daarom niemand af.

Werken met behoud van uitkering is altijd tijdelijk en met oog op het verhogen van de perspectieven op het krijgen van betaald werk. Dat kan bijvoorbeeld door vaardigheden op te doen, die noodzakelijk zijn in de veranderende arbeidsmarkt. Alle ondersteuning vanuit de gemeente om mensen weer aan het werk te krijgen, is maatwerk.

Met onze regionale partners (vakbeweging, werkgevers, onderwijs en overheid) willen we afspreken hoe we jongeren en werkzoekenden het beste kunnen toerusten voor de arbeidsmarkt in onze regio.

Onderwijs en werkgevers/ondernemers stimuleren wij om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren.

Wij zorgen voor kwetsbare jongeren uit het praktijkonderwijs en Voortgezet Special Onderwijs VSO. Voorheen stroomden zij rechtstreeks door naar de Wajong of de Wsw. Nu dreigen ze buiten beeld te raken en krijgen we ze moeilijker op school vanwege stapeling van wet- en regelgeving. Wij vinden dat

Hoogeveen zich in moet zetten om samen met de scholen alternatieve leerroutes te creëren. Zo kunnen we ook deze jongeren zo goed mogelijk klaarstomen voor de arbeidsmarkt.

Flexibilisering zorgt er voor dat mensen vaker werken op basis van tijdelijke contracten en er steeds meer (gedwongen) zzp'ers zijn. Goed werk en een fatsoenlijk loon zijn en blijven onze uitgangspunten.

We hebben een hekel aan verspilling van talent. Daarom hebben wij aandacht voor de groep werkloze 50-plussers die ondanks een oplevende economie moeilijk aan het werk komt. Als gemeente geven we als werkgever daarin zelf het goede voorbeeld. Daarnaast worden re-integratiebudgetten ingezet voor andere kwetsbare groepen, zoals mensen met beperkingen of statushouders.

De menselijke maat leidend is in ons bijstandsbeleid, bijvoorbeeld door het toepassen van de hardheidsclausule. Dat betekent dat wij in bijzondere gevallen de kostendelersnorm en de vermogensgrens voor bijstand niet toepassen.

Voor mensen met een onregelmatig inkomen (zzp'ers) moet de drempel verlaagd worden om vanuit de bijstand bij te verdienen. Dit doen we door de administratieve last van een wisselende bijstandsuitkering te verlagen en meer uit te gaan van vertrouwen.

Sociaal ondernemerschap wordt gestimuleerd bijvoorbeeld via het aanbestedingsbeleid. Maar ook via allerlei andere faciliteiten die de overheid biedt, zoals het organiseren van netwerken of het regelen van opstartfinanciering.

Wij stimuleren en faciliteren het vormen van netwerken van plaatselijke ondernemers.

Wij zijn voorstander van het experimenteren met vormen van een basisinkomen of sociale bijstand, ook als alternatief voor het werken met een verplichte tegenprestatie.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij afspraken maken met kennis- en opleidingsinstellingen om te voorkomen, dat we onze jongeren opleiden voor werk dat er straks niet meer is. Dit betekent bijvoorbeeld minder administratieve en economische opleidingen en meer opleidingen in de techniek en ict.
- Wij vinden, dat onderwijs, gemeente en lokaal bedrijfsleven meer moeten samenwerken om de kansen van mbo'ers op de regionale arbeidsmarkt te vergroten. Hiervoor stellen we samen een Hoogeveense mbo-agenda op. In deze agenda maken we ook concrete afspraken over het aantal stageplaatsen.
- Wij zorgen voor goede voorzieningen voor opvang van kinderen, zodat ouders geen belemmering voelen om te gaan werken.
- Wij vinden dat het UWV weer echt een partner moet zijn voor mensen bij het vinden van werk. Dat houdt in dat het UWV persoonlijk contact met de werkzoekende onderhoudt en fysiek weer in onze gemeente benaderbaar is. Eventueel door het houden van spreekuren in buurt- en dorpshuizen.
- Wij vinden dat onderzocht moet worden welke mogelijkheden de gemeente heeft om lokaal te gunnen.
- Wij vinden dat de gemeente bij het werken als tegenprestatie voor een bijstandsuitkering de wettelijke bepalingen dient na te volgen.
- Wij vinden dat de gemeente alles op alles moet zetten om het werkgelegenheidsaanbod in de gemeente Hoogeveen in de volle breedte te versterken.

2.2 DE GEMEENTE ALS GOED WERKGEVER

De gemeente Hoogeveen vervult een voorbeeldrol als goed werkgever. Dit geldt zowel voor werknemers in dienst van de gemeente als voor ingehuurd personeel en uitvoering door derden. Gemeente vervult tevens goed opdrachtgeverschap waarbij het principe gelijk werk, gelijk loon met toepassing van de juiste Cao, is op iedereen die direct of indirect voor de gemeente werkt (ook ZZP-ers) van toepassing is.

Schijnconstructies passen wij niet toe in onze gemeentelijke organisatie, deelnemingen of gemeenschap-

pelijke regelingen. De gemeente is geen werkgever in de zin van schijnconstructies, ook niet in geval van aandeelhouder of deelnemer in andere bedrijven of gemeenschappelijke regelingen.

In het gemeentelijk aanbestedingsbeleid nemen we op waar we bij uitvoering op controleren en waar nodig handhaven. Hiermee willen we concurrentievervalsing van zowel werkgever als werknemer voorkomen met bijvoorbeeld als doel meer kansen voor de lokale arbeidsmarkt. We willen dat hierover ook afspraken worden gemaakt in regionaal verband.

Bij aanbesteden, zoals bijvoorbeeld in de zorg stellen we eisen aan het soort contracten. Dus geen 0-urencontracten en payrolling meer. Dit betekent dat we gaan voor degene die goed met zijn werknemers omgaat én kwaliteit levert.

Instrumenten ter controle en handhaving worden ontwikkeld en ingezet ter bescherming van werknemers en de lokale arbeidsmarkt en actieve controle op het principe 'gelijk werk, gelijk loon'.

Social return on investment zorgt dat mensen met een uitkering een (tijdelijke) baan of leerwerkplek krijgen. Dat kan binnen de gemeentelijke organisatie of bij de door de gemeente gegunde opdrachten. Het moet onderdeel uitmaken van het inkoop- en aanbestedingsbeleid van de gemeente voor alle beleidsterreinen en van het eigen gemeentelijk beleid, met een streefpercentage van 5%. Hiermee bieden we mensen de mogelijkheid om te kunnen deelnemen aan het arbeidsproces en hun kansen voor de toekomst te vergroten.

Beschut werk moet blijven bestaan voor mensen die anders geen kans hebben op een betaalde baan waarmee ze een eigen bestaan kunnen opbouwen. We blijven waakzaam voor eventuele verdringing van werkgelegenheid.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen is onderdeel van het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid. Het is geen doel op zich, maar een voortdurend proces. De gemeente moet een voorbeeldrol vervullen als het gaat om duurzaam ondernemen. Daarnaast moet de gemeente bij het ondernemen rekening houden met de maatschappelijke effecten en deze proberen meetbaar en inzichtelijk te maken.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- De gemeente geen gebruik maakt van payrolling.
- De gemeente instrumenten ter controle en handhaving inzet voor het principe gelijk werk, gelijk loon bij alle gemeentelijke opdrachten. Wij denken met name aan bouw en zorg.
- De komende periode beschutte werkplekken in de gemeentelijke organisatie gecreëerd worden. Van bedrijven, waar we zaken mee doen als gemeente, verlangen we dezelfde inspanning

2.3 DE GEMEENTE BRUIST

De gemeente investeert samen met de vastgoedeigenaren in de kwaliteit van het centrumgebieden in Hoogeveen en de dorpen. Belangrijk is dat dit aantrekkelijke winkelgebieden blijven en de werkgelegenheid daar behouden blijft. Hoogeveen verruimt de mogelijkheden voor de winkeliers en de vastgoedeigenaren om te zorgen voor een aantrekkelijk winkelgebied in het centrum van de stad en de grotere dorpen. In dat opzicht hechten we ook belang aan een lokaal goed georganiseerde en ingerichte warenmarkt.

Het MKB vinden wij belangrijk en ondersteunen wij waar dit wenselijk is. Door een stagefonds voor vmbo-stagiairs in te stellen, wordt een deel van de stagevergoeding gefinancierd. We ondersteunen het mkb tevens om landelijke en Europese subsidies binnen te halen voor onderzoek en innovatie.

Een compact en sfeervol centrum is aantrekkelijk en daar willen we in investeren. Het winkelgebied dikken we in en in de aanloopstraten experimenteren we met vrije bestemming voor meer levendigheid. We schrappen zoveel mogelijk plancapaciteit voor detailhandel en kantoren.

Om de binnenstad levendiger te maken kan herbestemming een oplossing bieden. Bijvoorbeeld door winkels in de periferie te herbestemmen als woningen, of door andere functies zoals recreatie, toerisme of horeca toe te laten. De binnenstad moet zo worden ingericht dat deze ook na winkelsluitingstijd uitnodigend is om er te verblijven. Het Van Echtensplein wordt aangepakt.

3. DE JEUGD HEEFT DE TOEKOMST

Kinderen de kansen bieden om hun talenten ongeacht hun afkomst en achtergrond te ontplooiën, is wat wij willen en wat wij doen. Daarom zetten we in op goede opvang, uitstekend onderwijs, leuke sportvoorzieningen, goede kindzorg en op een leven dat niet beheerst wordt door (materiële) zorgen. Afkomst en achtergrond lijken steeds meer de kansen in het leven te bepalen. In Nederland groeien veel kinderen op in armoede. In Hoogeveen gaat het daarbij om ongeveer 900 kinderen. Daarnaast zitten te veel kinderen thuis omdat er voor hen geen plek in het reguliere onderwijs is.

Onderwijs is de sleutel tot persoonlijke ontwikkeling, voorspoed en welzijn. Het ene kind ontwikkelt zich sneller dan het andere. Voor een gedeelte komt dat doordat talenten uiteenlopen. Een te groot gedeelte wordt echter bepaald door verschillen in sociaaleconomische achtergrond en dat vinden wij onacceptabel.

Gelukkig gaat het met de meeste kinderen goed. Zij groeien op in solide gezinnen, gaan naar school en vullen hun vrije tijd met vriendjes, sport en cultuur. Daarnaast zijn er kinderen die tijdelijk hulp en zorg nodig hebben omdat het thuis of op school even wat minder gaat. En tot slot is er een kleine groep kinderen die echt jeugdzorg nodig heeft en soms te maken krijgt met de jeugdreclassering. Ondanks dat we met preventie veel ernstige jeugdproblematiek kunnen voorkomen, zullen er altijd jongeren zijn, die intensieve vormen van jeugdhulp nodig hebben.

Wij willen werken aan het verbeteren van de aansluiting tussen preventie en de jeugdhulp. Wij vinden dat binnen de jeugdzorg het kind, het gezin en de persoonlijke omgeving het uitgangspunt van de ondersteuning moet zijn. De ouders hebben daar idealiter de regie in, zeker wanneer er verschillende vormen van hulp en ondersteuning bij een kind en/of gezin noodzakelijk zijn.

3.1 ONDERWIJS BIEDT BASIS

Goede schoolgebouwen, onderwijsklimaat en voldoende onderwijsaanbod, voor zowel basis als voortgezet onderwijs, vinden wij belangrijk voor de toekomst van kinderen en Hoogeveen.

Goed onderwijs biedt goede ontwikkelingskansen voor kinderen en dat vinden wij een basisbehoefte. Kleine scholen hebben bestaansrecht, omdat zij invulling geven aan de sociale verbondenheid in (kleinere) leefgemeenschappen. Dit moet per situatie beoordeeld worden. Wij zijn voorstander van gemengde wijken én gemengde scholen.

We gaan investeren in goede, veilige en duurzame schoolgebouwen, die zijn afgestemd op het huidige en toekomstige onderwijsklimaat.

De inrichting van een schoolgebouw mag geen belemmering zijn voor de onderwijskundige ontwikkeling en de methodiek van het onderwijs. Schoolgebouwen moeten geschikt zijn voor de verbinding en het samengaan met andere kindpartijen zoals peuterspeelzalen, bibliotheek, maatschappelijke zorg.

Op die manier verbeteren de lees- en taalvaardigheid, kunnen kinderen elkaar beter ontmoeten en wordt ingezet in op voor- en vroegschoolse educatie.

Hierbij moet voldoende maatschappelijke zorg voor kinderen in relatie met het (basis) en voortgezet onderwijs beschikbaar zijn.

Veiligheid in en rondom de scholen, in wijken en bij verenigingen voor kinderen is van groot belang. Dat gaat zowel om fysieke veiligheid in het verkeer als om persoonlijke en sociaal maatschappelijke veiligheid. Dit vraagt om goede afstemming tussen professionals, vrijwilligers, ouders, wijkagenten en boa's, b.v. via de Smederijen en gebiedsregisseurs. Veilig gedrag in het verkeer door kinderen stimuleren we met verkeerseducatie en het meedoen aan het verkeersexamen.

We willen verbinding tussen regulier en speciaal onderwijs meer passend te faciliteren om elk kind kans op een succesvolle invulling van Passend Onderwijs te bieden.

Gezond gedrag vraagt om bewustwording van een goed voedingspatroon. Daarbij hoort dat in scholen alleen goede voeding aanwezig is. Sporten en bewegen wordt gestimuleerd.

Cultuureducatie zien we als een belangrijk onderdeel van het onderwijsaanbod en de gemeente moet daarin actief opereren.

Als gevolg van krimp in de regio dalen de leerlingenaantallen en daardoor komen vakopleidingen zoals VMBO Techniek onder druk komen te staan. Wij willen deze opleidingen met voldoende niveau en kwaliteit in stand houden. Een goede aansluiting op het MBO en een goede aansluiting op de arbeidsmarkt zijn belangrijk voor de werkgelegenheid.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We zorgen voor goede, veilige en duurzame schoolgebouwen
- Wij vinden dat basisscholen een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in kleine kernen en dat daarom kinderen in hun eigen omgeving naar school zouden moeten kunnen gaan.
- We het schoolzwemmen weer invoeren
- We scholen, kinderopvang- organisaties, huisartsen en jeugdgezondheidszorg stimuleren bij de aanpak van overgewicht en het bevorderen van een gezonde levensstijl.
- We de krachten met het bedrijfsleven bundelen in het regionaal arbeidsplatform. Door bijvoorbeeld voldoende stage- en leerwerk- plekken voor mbo-leerlingen te stimuleren. Als gemeentelijke organisatie geven we het goede voorbeeld
- We een visie op onderwijs en onderwijshuisvesting opstellen, voor nu en later
- We samen met de scholen en bedrijfsleven een plan van aanpak opstellen voor het behoud van VMBO Techniek

3.2 JEUGDZORG, OMDAT ONZE JEUGD BELANGRIJK IS

Wij kiezen voor een positief jeugdbeleid . We gaan uit van de versterking van eigen mogelijkheden van ouders en kinderen, een gedeelde opvoedingsverantwoordelijkheid, ophouden met onnodige etikettering en waar mogelijk ontzorgen en normaliseren. Het is van belang op alle leeftijden tijdig achterstanden te willen (blijven) signaleren en bestrijden.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin is voor kinderen, jeugdigen en hun ouders de basis én verbindende schakel is tussen alle voorzieningen, zoals kinderopvangorganisaties, scholen, jeugdgezondheidszorg, en huisartsen en kinderartsen.

Goede samenwerking tussen gemeente, verloskundigen, consultatiebureaus, scholen is cruciaal om aan vroeg signalering te kunnen doen, zodat de juiste zorg kan worden geboden.

Het uitgangspunt is één gezin, één regisseur en één ondersteuningsplan, dat vooral ook het plan van ouders en kinderen is. Alleen als de veiligheid en een gezond perspectief voor het kind of de jongere in het geding komt, wijken we daarvan af. Het gezin en de jongere zijn eigenaar van het zorgplan en worden ondersteund waar nodig. Ouders moet, waar dat toelaatbaar is, de mogelijk geboden worden voor het opstellen van een familiegroepsplan, zodat zij zelf samen met hun netwerk de regie houden over de hulpverlening voor hun kind.

Wij zorgen dat er voldoende expertise in de wijkteams is op het gebied van kindermishandeling, jeugd-GGZ en kinderen met een verstandelijke beperking. Onze wijkteams hebben de gezamenlijke verplichting om het belang van het opgroeiende kind centraal te stellen boven het eigen instellings- of deelbelang.

We gaan scholen actief betrekken bij het jeugdzorgoverleg in de wijkteams, waar nodig wordt het jeugdbuurtnetwerk opnieuw leven in geblazen.

De preventieve jeugdzorg wordt versterkt en de onderlinge samenwerking wordt verbeterd. Jaarlijks stellen we gezamenlijk een jaarplan 'Samen voor het kind' op.

We gaan de samenwerking tussen aanbieders van jeugdzorg versterken. In samenwerkingsovereenkomsten worden hierover bindende afspraken vastgelegd. Hulp en ondersteuning zijn daarbij gericht op het verminderen en voorkomen van het uit de hand lopen van problemen en situaties.

Kinderen van ouders, die (psychisch) ziek of verslaafd zijn, kunnen rekenen op extra aandacht en bescherming. Hun veiligheid staat altijd voorop. Wanneer de veiligheid van kinderen in het geding is, moet er zorgvuldig maar ook adequaat wordt ingegrepen en er goede opvangvoorzieningen beschikbaar zijn.

De PvdA kiest voor het werken met meldcodes voor het herkennen én melden van signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld. Professionals worden getraind op het herkennen van deze signalen en het daarop adequaat melden en acteren. We bevorderen het naleven van de meldcode door zorgverleners.

Voor de PvdA betekent dat in de komende periode dat:

- We ouders en waar mogelijk de kinderen zelf betrekken bij alle onderdelen van het beleid. Daarvoor richten we, , een Jeugdraad op.
- We de weerbaarheid van kinderen en gezinnen versterken door een integrale aanpak. Die is gericht op het voorkomen van alcohol- en drugsgebruik, pestgedrag op scholen en social media, seksueel misbruik, lover boys en problemen bij een vechtscheiding.
- De gemeente actief preventiebeleid voert voor het voorkomen van alcohol- en drugsmisbruik
- Wij ervoor kiezen om jongeren, die gebruik maken van jeugdzorg bij hun 18e verjaardag niet in de steek te laten. Vanaf hun 17e wordt samen met hen gewerkt aan een zorgvuldige overgang naar zelfstandigheid of naar blijvende zorg en ondersteuning. Zo nodig loopt de jeugdzorg door tot hun 23e verjaardag.
- We een actievere samenwerking willen tussen gemeente, GGZ en VNN zodat jongeren met geestelijke of verslavingsproblematiek in beeld blijven en vormen van dagactiviteit

3.3 JONGEREN ZIJN DE TOEKOMST

Jongeren zijn een belangrijke investering voor de toekomst. Hun ambities en niveau dragen niet alleen bij aan hun eigen toekomst, maar ook aan de toekomst van onze gemeente. Jongeren moeten zich kunnen ontwikkelen (ontplooiën) door het zelf doen. De PvdA wil jeugdparticipatie als onderdeel van beleid zodat kinderen en jongeren actief kunnen meedoen en meebeslissen over onderwerpen of activiteiten in het gemeentelijk beleid waar ze zelf gebruik van maken of aan meedoen.

Bij de aanpak van jongeren in probleemsituaties en/of met probleemgedrag staat altijd hun toekomst centraal staat. Wij willen een duidelijk plan van aanpak maken om alcohol- en drugsmisbruik onder jongeren te verminderen. Een drankkeet (zuipkeet) vraagt om een actieve inzet van de gemeente.

Wangedrag van kinderen en (groepen) jongeren wordt aangepakt door stevige handhaving, maar ook met zorg en ondersteuning.

We kiezen ervoor om niet alleen via repressie, maar vooral met preventie probleemgedrag van jongeren aan te pakken. Betrokkenheid van jongeren en het samen zoeken naar oplossingen zijn hier onderdeel van.

Onzichtbare jongeren, die niet op school zitten en niet werken, geven we een gezicht. We laten ze niet los en voorkomen dat deze jongeren buiten beeld raken.

Jongeren uit het praktijk of speciaal onderwijs begeleiden we naar vervolg onderwijs of naar werken en leren.

Voor de PvdA betekent dat in de komende periode, dat:

- We een agenda Jeugdparticipatie opstellen, zodat kinderen en jongeren meedoen en mogelijk mee-beslissen in het gemeentelijk jeugdbeleid
- We jongeren daarnaast actief betrekken bij initiatieven om in de wijken of de dorpen activiteiten te ontplooiën door het beschikbaar stellen van een locatie en budget. Dit wordt gefaciliteerd vanuit bijvoorbeeld de Smederijen.
- We een Jeugdlintje willen invoeren om goede initiatieven van jongeren zelf te stimuleren en te waarderen
- Er in samenwerking met jongeren een aantal grote evenementen worden toegevoegd aan de jaarlijkse evenementenkalender.

4. LEVEN IN EEN DUURZAME OMGEVING

Voor de PvdA is duurzaamheid belangrijk. De klimaatverandering, de toename aan regenwater en de CO₂-uitstoot baren ons zorgen. Ook de lokale overheid heeft een bijdrage te leveren aan het verduurzamen van onze gemeente en ons land. De verduurzaming gaat te traag, er is versnelling nodig. De gemeente richt zich op duurzame projecten, die tegelijkertijd zoveel mogelijk de woningbouw, het milieu en de (lokale) werkgelegenheid ten goede komen. Inwoners, organisaties en bedrijven worden bij de uitvoering betrokken en profiteren van een eventueel (indirect) aanwijsbaar financieel profijt. De luchtkwaliteit moet zowel in de stad als op het platteland verbeteren. Dit is een belangrijke voorwaarde om gezond te kunnen leven. Natuur en natuurgebieden horen toegankelijk te zijn.

De armste huishoudens betalen het meest aan het klimaatbeleid. Wij vinden dit onaanvaardbaar. Daarom moeten alle maatregelen op het gebied van klimaatbeleid zodanig worden uitgevoerd dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

4.1 KLIMAATBELEID EN DUURZAME ENERGIE

Duurzame energie gaat iedereen aan. Met de verduurzaming van de energie wordt energie lokaal:

bedrijven en inwoners worden zelf energieproducent. Wij vinden dat onze gemeente samen met haar inwoners en ondernemers bij moet dragen aan het voorkomen van opwarming van de aarde en klimaatverandering. Het in Parijs bereikte Klimaatakkoord onderstreept de urgentie van de energietransitie. Wij geloven ook, dat duurzaamheid een bijdrage kan geven aan onze lokale economie. Sommige lokale bedrijven plukken daar nu al de vruchten van. Als meer bedrijven volgen, wordt onze gemeente bakermat van een duurzame, energieneutrale gemeente.

De PvdA vindt dat we nadrukkelijk alle opties voor duurzame alternatieve energiebronnen moeten onderzoeken in onze gemeente, dus ook wind- en zonne-energie. Dat betekent dat we initiatieven van inwoners op het gebied van energievoorziening, -besparing en duurzaamheid honoreren. Ook stimuleren we het gebruik van warmtepompen en zonnepanelen door voorlichtingscampagnes te organiseren, subsidies te verstrekken en daken van publieke gebouwen ter beschikking te stellen aan particulieren voor het plaatsen van zonnepanelen. We stimuleren duurzame alternatieven voor de verwarming van gebouwen in de gemeente. Zo willen we dat de gemeente in haar eigen gebouwen gebruik maakt van energiebesparende technologieën zoals warmte-koude-opslag en ledverlichting.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We nieuwbouwwoningen bouwen zonder gasaansluiting.
- We bij aanbestedingen, kaveluitgifte en bestemmingsplannen een duurzame energievoorziening opnemen als eis, net als het gebruik van energiebesparende maatregelen bij nieuwbouw. We al onze gemeentelijke gebouwen met geschikte daken voorzien van zonnecollectoren.
- Alle sociale huurwoningen binnen 10 jaar goed geïsoleerd zijn. Hierover maken we bindende afspraken met corporaties. De netto woonlasten mogen daardoor niet omhoog gaan.
- Wij de totstandkoming van energiecoöperaties stimuleren waarin bewoners gezamenlijk energie gaan opwekken. Dat doen we door inhoudelijke ondersteuning (bijvoorbeeld juridisch) te leveren, maar ook door subsidies op zonnepanelen, warmte-koude-opslag (WKO) en voor andere veelbelovende duurzame energietechnologie. De toegang tot dit type coöperaties en initiatieven wordt ook geborgd voor mensen, die niet direct zelf een investeringsbedrag op tafel kunnen leggen.
- De gemeente 100% duurzame stroom zal inkopen. Ook onze leveranciers en subsidie ontvangende organisaties worden hiertoe gestimuleerd.

4.2 LUCHT, WATER EN GELUID

Luchtkwaliteit heeft in de landelijke gebieden ook te maken met de veehouderij. De intensieve veehouderij heeft naast alle risico's voor de volksgezondheid ook andere nadelige effecten zoals stankoverlast en de mestproductie. Wij zijn tegen megastallen. Deze geven een aanzienlijke milieubelasting en zijn bovendien niet goed voor het welzijn van de dieren en mensen.

Wij willen schoon en zichtbaar aantrekkelijker water in onze gemeente. Daarvoor is het nodig dat de chemische en ecologische waterkwaliteit verbetert. In een groot deel van ons oppervlaktewater

zit nog teveel meststof, bestrijdingsmiddelen, PAK's (teerachtige stoffen) en zware metalen als koper en zink. Het waterschap pakt dit aan met brongerichte maatregelen. We investeren in de regionale uitvoeringsdienst, zodat er voldoende handhavers zijn in met name het buitengebied.

Er komen meer mogelijkheden voor waterberging om het water uit de lucht en rivieren op te kunnen vangen op hoogtijdagen. Daarnaast worden er ook maatregelen genomen om door droogte veroorzaakte problemen aan te kunnen. De PvdA zoekt de verbinding tussen waterberging en andere terreinen, zoals recreatie en energieopwekking.

Hoogeveen is zeer goed ontsloten op het landelijke en internationale wegennet via de A28 en de A37. Het negatief neveneffect is echter dat door de sterk toenemende verkeersdruk steeds meer inwoners te maken krijgen met (ernstige) geluidsoverlast. Wij zijn voorstander van goede geluidswerende voorzieningen langs met name de A28 maar ook de A37. Wij staan dan ook volop achter het proefproject met zonnepanelen langs de A37, de zogeheten Zonneroute, mits deze zodanig wordt uitgevoerd dat deze tevens dient als effectieve geluidswering langs de A37. Samenwerking en tussen Rijkswaterstaat, de Gemeente Hoogeveen en de bewoners van de omliggende woonwijken is daarvoor noodzakelijk.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We in samenwerking met het waterschap een plan van aanpak opstellen, gericht op de verbetering van de waterkwaliteit en het opvangen van regenwater.
- De openbare ruimte natuurlijk, ecologisch, en zonder gebruik van giftige stoffen beheerd wordt.
- We onze gemeente rainproof maken. Dit bereiken we door het aanbrengen van waterdoorlatend straatwerk, de afvoer van schoon hemelwater naar de bodem of het oppervlaktewater, het gebruik van regentonnen, rainproof daken, meer oppervlaktewater en meer groengebieden in de stad.
- Er bij nieuwbouwplannen, herbestemming en transformatie een watertoets wordt uitgevoerd en de aanbevelingen worden opgevolgd.
- Wij inwoners aanmoedigen om hun regenwater vast te houden op eigen terrein. Dat kan bijvoorbeeld door minder tegels te gebruiken, meer groen te planten, en door de regenpijp niet naar de riolering te leiden, maar naar eigen grond of een regenton/-reservoir.
- Wij vinden dat in de komende raadsperiode onderzoek moet plaatsvinden naar de mogelijkheden voor het terugdringen van geluidshinder veroorzaakt door A28 en A37.

4.3 NATUUR, RECREATIE EN TOERISME

De PvdA vindt het belangrijk dat bewoners dichtbij huis natuur kunnen beleven en dat natuur in de omgeving gemakkelijk bereikbaar en toegankelijk is. Het gaat niet goed met de natuur en de biodiversiteit in Nederland. Verschillende dier- en plantensoorten hebben geen leefgebied meer. Meer groen en water in de leefomgeving maakt mensen gezonder en versterkt onze natuur. Meer groen om ons heen zorgt voor minder stress en meer ontspanningsmogelijkheden. Groen en water dichtbij huis geeft mensen de mogelijkheid te bewegen, te recreëren en te ondernemen. De levensverwachting in een groene omgeving is hoger.

De PvdA denkt en handelt vanuit permacultuur, een wetenschap voor het ontwerpen van de menselijke leefomgeving op een manier die ecologisch duurzaam en economisch stabiel is. Complexe ecosystemen in de natuur dienen hierbij als voorbeeld. Het doel van een permacultuur is meerledig: voedselvoorziening, verbeteren van de waterhuishouding, productie van brandstof en bouw materiaal, het herstellen van door de mens beschadigde landschappen en het creëren van een weerbare omgeving, die onder andere bescherming biedt tegen mogelijk natuurgeweld. We zorgen voor meer vlinders en bloemen door natuurlijk en ecologisch bermbeheer, variatie in beplanting van perkjes en groenstroken, en een gematigd kapbeleid. Bescherming van de biodiversiteit is hierbij belangrijk. Bij het groenbeheer op bedrijventerreinen houden we rekening met het broedseizoen van de vogels die daar nestelen.

VERGROENEN VAN DE LEEFOMGEVING

We stimuleren en faciliteren initiatieven om de leefomgeving te vergroenen. Dat kan zowel gaan om de openbare ruimte, zoals schoolpleinen en parkeerplaatsen, als om de particuliere ruimte. Te denken valt aan het stimuleren van geveltuinen in straten met weinig openbaar groen en het verspreid vervangen van een tegel door onderhoudsvriendelijk groen, zonder dat het doel van de desbetreffende ruimte daarbij gehinderd wordt.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We inzetten op goede wandelpaden, fietsnetwerken en een groene omgeving. Hoogeveen sluit aan bij het wandelknooppunten netwerk Drenthe.
- We een voedselbos aanleggen. Een voedselbos is van belangrijke educatieve waarde voor kinderen als het gaat om duurzaamheid, biodiversiteit, herkomst van ons voedsel. Daarmee willen we de vervreemding van de natuur als onmisbare bron van voedsel en daarmee van ons bestaan voorkomen.
- We het gebruik van gif bij het groenonderhoud verbieden, en de gemeente geen gif gebruikt bij het groenonderhoud.
- We inzetten op duurzame bestrijding van de eikenprocessierups, bijvoorbeeld door het plaatsen van nestkastjes voor koolmezen en duurzaam bermbeheer. De voorlichting over de eikenprocessierups wordt uitgebreid.
- We het NME (natuur en milieu& educatie) programma op basisscholen voortzetten.
- We werk maken van natuuruitbreiding met een tweede waterbergingsgebied als de Oude Kene, bijvoorbeeld Riegmeer.
- We een uitvoerbudget voor de bomenbank beschikbaar maken. Landschapsbeheer zorgt hiermee voor beplanting in Hoogeveen.
- De gemeente samen met ondernemers op zoek gaat naar onderscheidende mogelijkheden om de gemeente Hoogeveen recreatief meer aantrekkelijk te maken, en ondernemers hiervoor de ruimte geeft.
- We stimuleren het toerisme en recreatie met een goede balans tussen wonen, werken en toerisme. Er komt een nieuwe visie op toerisme en recreatie.
- We realiseren een stadsboerderij in Wolfsbos. Met een stadsboerderij willen we door activiteiten op het gebied van educatie, zorg en onderzoek willen inwoners betrekken bij het boerenwerk, bewust maken van de waarde van de aarde en zinvol werk bieden. Op de Stadsboerderij worden lessen, excursies en andere publieksactiviteiten georganiseerd voor verschillende doelgroepen.

4.4 DIERENWELZIJN

De PvdA vindt dat we in een fatsoenlijke samenleving respect voor dieren hebben. Dat maken we zichtbaar in keuzes en maatregelen die het welzijn van en respect voor dieren beschermen. De basis daarvoor leggen we vast in een nota dierenwelzijn.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We een nota dierenwelzijn opstellen en zorgen voor een breed draagvlak onder de inwoners.
- Braderieën, lokale feesten en partijen evenementen voor mensen zijn, waar dierenvermaak niet thuis hoort.

4.5 AFVAL BESTAAT NIET

De PvdA vindt dat de hoeveelheid afval, die gestort of verbrand wordt, moet worden teruggebracht. We streven naar een circulaire economie waarin afval grondstof is; dat betekent dat alles wordt hergebruikt. Dit begint met zorgen dat er zo weinig mogelijk afval is. Wat er niet is, hoeven we ook niet te verwerken. Het scheiden van afval is de basis van hergebruik en recycling. Niet iedereen kan kiezen voor het aanbieden van minder afval. Als je kleine kinderen hebt (luiers) of bij bepaalde ziekten (medicatie en ondersteunende artikelen) kun je niet altijd kiezen voor het beperken van afval. We vinden dat de gemeente een actieve rol moet nemen in het adviseren en helpen van inwoners om het beperken en scheiden van afval zo gemakkelijk mogelijk te maken, en actief de mogelijkheden van nieuwe technologieën moet inzetten. Wat de PvdA betreft wordt Hoogeveen de schoonste gemeente van Drenthe.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We toewerken naar een systeem van omgekeerd inzamelen, waarbij het restafval moet worden weg gebracht.
- We het oplaten van (wens)ballonnen en het gebruik van niet papieren confetti niet toestaan. Ook stellen we als voorwaarde bij het verlenen van een evenementen vergunning dat het afval na afloop wordt opgeruimd.
- We actief inzetten op het voorkomen van en bestrijden van zwerfvuil. Hiertoe maken we een actieplan in samenwerking met natuurorganisaties en scholen.
- Er meer wordt gedaan aan het ondersteunen van inwoners bij het scheiden van afval, onder andere door het meer inzetten van afvalcoaches.

4.6 (OPENBAAR) VERVOER

Het openbaar vervoer is voor ons waardevol. Het stimuleren van openbaar vervoer, elektrisch rijden en fietsen levert niet alleen een belangrijke bijdrage aan duurzaamheid, maar ook aan het tegengaan van luchtvervuiling. Het openbaar vervoer van de toekomst zal minder uitgaan van een type vervoer (bus, trein), maar meer van de behoefte van reizigers. We vinden het belangrijk dat er een goed OV-netwerk is, met een goede bereikbaarheid van belangrijke voorzieningen, zoals het ziekenhuis, gezondheidscentra en scholen. Elke vorm van openbaar vervoer moet toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- We inzetten op een opstapplaats in Hoogeveen voor de Flixbus op de lijn Groningen- Enschede vice versa en we onderzoeken of we met de Flixbus meer plaatsen beter bereikbaar kunnen maken.
- We door het aanleggen van oplaadpunten/snelladers het gebruik van elektrisch vervoer stimuleren.
- De gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld geeft met haar eigen elektrische wagenpark.

5. VEILIGHEID

Wij staan voor een veilige en open samenleving en wij koesteren de diversiteit die daarbinnen bestaat. Daarbij zijn wederkerigheid en respect voor elkaar uitgangspunt. Een veilige omgeving is een zaak voor en van iedereen. Veiligheid vereist inspanningen van alle partijen, het is niet alleen een zaak van de overheid. We maken gebruik van de inzet van inwoners om onze leefwereld veiliger te maken. De snelle opkomst van Burgernet en het ontstaan van vele Whatsapp-groepen in buurten illustreren dat. Maar er is meer. We maken glashelder wat wel en wat niet kan in onze samenleving. Dat betekent dat we grenzen trekken. Het elkaar aanspreken op die grenzen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Het handhaven van de grenzen en het optreden waar dat nodig is, is een taak van gemeente, politie en justitie. Bijzondere aandacht gaat uit naar (signalen van) radicalisering. Dit vereist alertheid en samenwerking tussen gemeente, politie, onderwijs, welzijnswerk en sportclubs. Aantasting van de legitimiteit van instituties en gezagsdragers is ontoelaatbaar. Wij stellen ons daar met alle middelen tegen teweer.

Wij nemen het veiligheidsgevoel van onze inwoners heel serieus, zonder de objectieve wereld van de cijfers uit het oog te verliezen. De veiligheidsaanpak is afgestemd op het karakter van onze gemeente. Voor een maatwerkaanpak zijn harde cijfers over vormen van kleine criminaliteit, woninginbraak, diefstal, huiselijk geweld per wijk/dorp nodig. De gemeente stelt samen met wijk- en dorpsbewoners buurt- en dorpsplannen op om de veiligheid te versterken. Daarbij wordt zowel met harde cijfers als met veiligheidsgevoelens rekening gehouden. Inwoners krijgen in samenspraak met de bevoegde en ondersteunende instanties nadrukkelijk een eigen rol en verantwoordelijkheid. Zo heeft deze inzet van inwoners ook een gewenst bijeffect: meer sociale samenhang. Jaarlijks worden nieuwe cijfers gepresenteerd en successen met de wijkbewoners gevierd. Bij mindere resultaten worden plannen van aanpak bijgesteld. Naast een maatwerkaanpak pleit de PvdA nadrukkelijk voor preventie. Misdrijven die voorkomen worden, hoeven niet te worden bestreden. De preventie heeft betrekking op fysieke zaken (politiekeurmerk wonen en een goede inrichting van de buitenruimte) en speelt een belangrijke rol in het jeugd- en gezondheidsbeleid.

We zetten in op vroegsignalering via school, leerplichtambtenaar, familie, politie en gebedshuizen. We gebruiken technologische innovatie om de veiligheid te verbeteren. Daarbij maken we gebruik van resultaten die elders in het land worden geboekt en gebruikt. Het wegnemen van gevoelens van isolement en achterstelling, opvang van potentiële overlastveroorzakers, voorkomen van schooluitval en begeleiding na schooltijd via sport en huiswerkbegeleiding zijn instrumenten, die daarvoor kunnen zorgen. Ook informatieoverdracht via buurt- of wijkteams heeft een preventieve werking.

De veiligheid voor opgroeiende kinderen en partners thuis is voor ons een absolute prioriteit. Wij stimuleren elke aanpak die helpt bij het tegengaan van huiselijk geweld en andere vormen van misbruik. We pleiten voor een veilige leefomgeving, een schone omgeving die er verzorgd uitziet. De inrichting van onze openbare ruimte draagt bij aan het gevoel van veiligheid. We investeren in de relatie tussen politie en inwoners. De aangiftebereidheid moet omhoog en moeten altijd in persoon gedaan kunnen worden. De politie moet een afspiegeling zijn van de wijk en alle aandacht geven aan het versterken van het vertrouwen dat inwoners in hun functioneren hebben

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Ook in onze gemeente de norm van één wijkagent per 5.000 inwoners wordt gehandhaafd. Een wijkagent is een sleutelpersoon in de wijk die voor verbindingen zorgt, ook door zichtbaarheid en gebruik van social media.
- Onze gemeente samen met bewoners voor elke buurt een buurtplan maakt. Daarin staan de gezamenlijke doelstellingen en prioriteiten voor veiligheid en leefbaarheid. De inzet en prioriteiten van wijkagenten worden mede bepaald door de inwoners van de wijk.
- Uitgaansgeweld wordt aangepakt. Daarbij spreken wij ook horecaondernemers stevig aanop hun verantwoordelijkheid.
- We ons inzetten voor de legalisering van thuisteelt van medicinale cannabis.

6. BESTUUR

De lokale overheid krijgt steeds meer taken. De PvdA vindt dit een gewenste ontwikkeling. Wel zien we dat regionale verbanden steeds meer beleid ontwikkelen en uitvoeren. Gemeenteraden hebben regelmatig het idee weinig tot geen invloed op te hebben. De PvdA wil niet dat de raad buiten spel komt te staan. De overheid is er voor haar inwoners. Voor ons is het belangrijk dat de overheid voorkomt dat inwoners door het ijs dreigen te zakken, ongeacht de redenen daarvoor. Het beschermen van de privacy van burgers hoort hier ook bij. Datalekken zijn uit den boze. Tegelijkertijd verandert de taak- en rol opvatting van de overheid en de verwachtingen die burgers hebben. De samenleving is vol in beweging.

Het aantal burgerinitiatieven neemt toe. Overheid en samenleving zijn niet hetzelfde. De overheid bepaalt niet meer met geld en regels alleen hoe de samenleving wordt ingevuld. De bijdrage van de overheid is afhankelijk van de vraag die voorligt. Dat kan normerend, regelgevend, handhavend, financieel of faciliterend zijn. Soms is er zelfs helemaal geen rol meer. Samen met burgers, organisaties en bedrijfsleven wordt invulling gegeven aan die nieuwe verhoudingen. Als PvdA omarmen wij initiatieven, die leiden tot meer betrokkenheid van inwoners bij de lokale democratie. De lokale democratie heeft baat bij actief burgerschap en burgerinitiatieven van onderop.

Burgerinitiatieven gaan uit van het idee dat iedereen mee moet kunnen en mogen doen, niet uitsluitend werken en niet in strijd zijn met het algemeen belang. Deze initiatieven kunnen leiden tot meer betrokkenheid van bewoners. Burgerinitiatieven van bewoners worden dan ook zoveel mogelijk te worden ondersteund, en de gemeente moet de initiatieven niet over gaan nemen. Burgerinitiatieven zijn geen alternatief zijn voor de representatieve democratie. Burgerinitiatieven zijn in de regel doel-, locatie-, leeftijdsfase of groepsgebonden en vaak tijdelijk van aard, terwijl de gemeenteraad zich moet laten leiden door het algemeen belang. Het College, de gemeenteraad en de ambtenaren bezinnen zich op hun rol en manier van werken en overleggen met elkaar en met inwoners hoe (opnieuw) vorm te geven aan het democratisch proces.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij samen met inwoners uitgangspunten formuleren onder welke voorwaarden burgerinitiatieven ondersteund kunnen worden.
- Regels worden afgeschaft die niet ondersteunend zijn en slechts dienen tot een doel op zichzelf.
- De gemeente haar eigen dienstverlening op orde heeft.